

[Bjørn Westh]

det kan hjælpe lidt, det er faktisk ret pænt at sige om et oppositionspartis forslag. Videre sagde hr. Collet: men landmanden vil pantsætte sin fremtid, landmanden vil ikke længere få inflationsgevinsten. Det er sådan set rigtigt, at det er et af formålene med forslaget. Til gengæld skal landmanden så heller ikke betale så høj en rente længere. Det er jo det, der skulle give ham en større tryghed og en større sikkerhed, at han ikke skulle prøve at basere sin tilværelse på nogle eventuelle inflationsgevinster. Han kunne regne med en rente, hvor inflationen ikke skulle betales, men så kunne han altså heller ikke få inflationsgevinsten.

Hr. Collet sagde, at det kunne man ikke, for så ville landmanden sætte sig i pant hos sine kreditorer, så var han ikke noget værd. Så må vi spørge, ligesom husmændenes formand, hr. Chr. Sørensen, har spurgt flere gange i den sidste tid: hvilket selveje, hvilken værdi er der i ejendomsretten hos den landmand, der har en 120 pct.s gæld, der skal forrentes med 20 pct.? Hvilken tryk tilværelse har han under det nuværende system?

Hr. Collet var også inde på, at hvis man tog de lån, som socialdemokratiet her foreslår, kunne landmanden ikke investere længere, for så var der ikke noget belåningsgrundlag i ejendommen, der var ikke nogen friværdier at låne på. Jeg må sige, at mit indtryk er, at man i for høj grad har stirret sig blind på, om der var nogle friværdier at låne på, og at det er noget af det, der nu svier både til kreditorerne og til landmanden, at man har belånt på nogle værdier, der viste sig faktisk ikke at eksistere. Jeg mener, at det må være sådan i landbruget ligesom i andre erhverv, at det først og fremmest er produktionsøkonomien, der giver baggrund for, hvilke lån man kan yde til en ejendom. Hvis långiver kan se, at med de forpligtelser, landmanden har påtaget sig, kan han klare sin økonomi, ja, så vil landmanden også kunne få lån.

Men alt i alt synes jeg, at hr. Collets indlæg ikke var så afvisende. Han pegede på nogle problemer, det er naturligt og værdifuldt at diskutere, og det er vi selvfølgelig også klar til at gøre i udvalget.

Hr. Øllgaard havde ikke så pæne ord om forslaget som landbrugsministeren, så vidt jeg kunne høre det. Hr. Øllgaard talte meget om et gunstigt erhvervsklima; det var det

bedste, vi kunne gøre for landbruget. Jeg vil sige, at en af de bedste måder at lave et gunstigt erhvervsklima på er vel også at lave et gunstigt politisk klima på Christiansborg. Regeringen har bestemt et afgørende ansvar for, hvordan klimaet er på Christiansborg, og jeg må sige, at det har regeringen ikke gjort meget for at gøre særlig gunstigt.

Jeg synes, hr. Øllgaard ser for lidt på realrenteproblemet. Hvad er realrenten i dag? Kan landbruget, vil jeg gerne spørge hr. Øllgaard, finansiere en rente på 12 pct., som hr. Øllgaard går ud fra i sit forslag? Er det et renteniveau, som landmanden kan være sikker på at han kan klare også fremover?

Hr. Bjørn Poulsen var inde på, at hvis man ikke fik lavet en finansieringsreform i retning af eller i stil med det, socialdemokratiet har foreslået, ville man risikere, at man endte med at få en struktur inden for landbruget, der fremmede det industrialiserede landbrug – ville få det, som fremskridtspartiet taler om, nogle industribrug, der er finansieret i aktieselskabsform. Det tror jeg virkelig hr. Bjørn Poulsen har ret i at mange landmænd vil føle sig utrygge ved, men jeg tror også, at mange landmænd føler, at selv et almindeligt familiebrug i dag kræver en meget stor kapital, når man skal investere. Det er de færreste, der har en så stor formue med sig hjemmefra, at de kan klare at overtage selv et almindeligt familiebrug med de finansieringsvilkår, der er nu. Derfor er det nødvendigt at se på en finansieringsreform. Hvis man ønsker en struktur i landbruget med mange selvstændige økonomiske enheder, kommer man ikke uden om de problemer, vi her peger på.

Hr. Halvgaard var inde på, at et samarbejde med socialdemokratiet ikke ville gavne landbruget og slet ikke samfundet. Jeg må sige til hr. Halvgaard, at jeg mener, at et samarbejde regering og fremskridtsparti imellem er ødelæggende for samfundet og for erhvervsklimaet, og derfor kan jeg heller ikke anbefale det.

Hr. Larsen-Ledet vil jeg gerne takke for de mange positive bemærkninger. Jeg må sige til hr. Larsen-Ledet, at jeg føler også, at hr. Larsen-Ledet blev udsat for en urimelig kritik på grund af SR-forliget, hvis økonomiske rammer jo stadig er det, landbruget lever under. De er ikke blevet forbedret, men forringet, siden SR-forliget i sin tid blev indgået.